

Text k sedmému setkání

O odpuštění

(inspirováno knihami Elliase Velly – mix knih)

Asi každý z nás už mnohokrát slyšel, že máme odpouštět, že dokonce musíme odpouštět. Každý z nás se nesčetněkrát modlil: „...odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme...“ Leckdy jsme se to modlili bezmyšlenkovitě, aniž bychom byt' jen okrajem myšlenky zavadili o smysl toho, co Bohu v modlitbě říkáme. Pán Ježíš nám v evangeliu říká: „Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeň, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve usmířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar.“ (Mt 5:23-24) Kolikrát jsme byli na mši, během přinášení darů, během proměňování, kolikrát jsme byli u přijímání, a nejednali jsme podle Ježíšova slova. Nejen, že leckdy máme nevyřešené konflikty ve svém okolí, ale leckdy máme nevyřešené konflikty i v rámci farního společenství. Kolikrát společně slavíme eucharistii, aniž bychom si navzájem odpustili? Vezměme Ježíšova slova vážně – každý z nás sám pro sebe. Neberme je jako lakmusový papírek k hodnocení ostatních a jejich nevyřešených vztahů, vztáhněme je výhradně sami na sebe.

Odpustit druhému člověku neznamena zapomenout na křivdu a zranění, které nám způsobil a zatlačit je do podvědomí. Znamená to, přijmout fakt, že mně ten druhý ublížil, oddělit vykonané zlo od něho jako od osoby, vědomě se rozhodnout mu odpustit a pak do svého zraněného srdce pozvat Boha.

Když někoho nenávidíme, když někomu neodpouštíme, stáváme se na něm jistým způsobem závislími, jsme k němu připoutaní a tato osoba nás neustále v myšlenkách pronásleduje. Vedeme s ní nekonečné vnitřní dialogy, večer nemůžeme usnout, dokonce se nám o ní zdá. Když jí však odpustíme, toto pouto přetrháme a stáváme se vzhledem k tomuto člověku svobodní. Když tedy odpouštíme, je to hlavně pro naše dobro, nejen pro dobro osoby, které odpouštíme. Analogicky platí, že neodpuštění není trest pro člověka, kterému neodpouštíme, protože si naše odpuštění nezaslouží, ale trestáme tím především sami sebe.

Pán Ježíš nám dává velmi konkrétní návod, jak by mělo odpuštění prakticky vypadat: „Milujte své nepřátele, prokazujte dobro těm, kdo vás nenávidí, žehnejte těm, kteří vás proklínají, modlete se za ty, kteří vám ubližují.“ (Lk 6:27-28).

„Milujte své nepřátele!“ - to je další Ježíšův ultimátní požadavek na náš život, jako na život Jeho učedníků. Většinou nemáme nepřátele, ale máme kolem sebe lidi, kteří nám ubližují, kteří nás zraňují tím co dělají nebo říkají. I takovým lidem bývá těžké odpustit. Ježíš nám neříká, abychom se nad své pocity povznesli, ignorovali je, abychom neměli nenávisť, abychom neubližovali, on nás přímo vybízí, abychom takové lidi milovali. Nestačí pasivně nedělat nic negativního, ale Bůh od nás žádá aktivní a pozitivní akci – lásku. Lásku můžeme vyjádřit například modlitbou za daného člověka, tím, že mu pomůžeme, nebo třeba i úsměvem.

Ježíš pokračuje a říká: „...prokazujte dobro těm, kdo vás nenávidí...“ Slovo „nenávidět“ je velmi silné, pravděpodobně nemáme kolem sebe lidi, kteří by nás přímo nenáviděli. Často nás zraní ti nejbližší, o kterých bychom těžko mohli říct, že nás nenávidí – rodiče, partneři, kamarádi. Když Ježíš mluví o nenávisti, jde na samou hranu možného, ale mezitím, po cestě, se to týká i všech ostatních, kteří nám ublížili nebo nás nějak zranili. Pán nás vyzývá, abychom těmto lidem prokazovali dobro, abychom vykonali něco konkrétního, něco, čím můžeme projevit svou lásku. Tady můžeme dobře pochopit, že láska je v první řadě rozhodnutí milovat, láska jsou skutky, ke

kterým nás Bůh uschopňuje, když ho o to prosíme. Nemusí nutně obsahovat citovou složku, nějaké libé pocity k dané osobě. Často si pod láskou představujeme romantické pocity k druhé osobě, ale láska jsou skutky, kdy mě Bůh uschopňuje konat dobro pro jiného člověka.

Třetí Ježíšovo doporučení zní: „...žehnejte těm, kteří vás proklínají...“ Neříká nám, abychom ignorovali ty, kteří nás proklínají, abychom si jich nevšímalí, ale abychom jim žehnali. Opět se po nás chce aktivní a pozitivní činnost.

A nakonec: „...modlete se za ty, kdo vám ubližují.“ Když byl přibitý na kříži, modlil se Pán Ježíš k Otci: „Otče, odpusť jim, vždyť neví, co činí.“ (Lk 23:34). I Štěpán, když ho kamenovali volal k Bohu: „Pane, nezapočítávej jim tento hřích!“ (Sk 7:60) Modleme se za ty, kdo nám ubližují, kteří nám způsobují nebo přejí zlo – ať už vědomě či nevědomě.

To všechno neznámá, že máme nad špatným chováním zavírat oči, že máme předstírat, že zlo není zlo. Nikdo netvrdí, že nás to nesmí bolet, nikdo netvrdí, že se nesmíme cítit zranění, odmítnutí, ale přesto jsme vyzýváni k tomu, abychom se za takové lidi modlili, žehnali jim a konali pro ně dobro. Ve skutečnosti tím, že se rozhodneme milovat i své nepřátele, pomáháme v první řadě sami sobě, protože se na nich stáváme nezávislymi, svobodnými, takovými, jaké nás Bůh chtěl mít.

V neposlední řadě si musíme uvědomit, jak Bůh odpouští nám – neustále, denně, každou hodinu, minutu i vteřinu našeho života. Bez toho, aby nám naše prohřešky připomínal a omlacoval nám je o hlavu. Dává nám neustále další a další šance. To neznámá, že souhlasí s naším jednáním, že bagatelizuje naše hříchy, že ho nezraňujeme. Znamená to, že nás přijímá jako marnotratného syna, objímá nás, miluje nás, odpouští nám naše nekonečné dluhy, které vykoupil ve smrti svého Syna. Kdo jsme my, abychom chtěli po svém bližním, aby nám splatil drobné, které nám dluží.

Nakonec si přečtěme úryvek z evangelia – nemávněme nad tím rukou, jako nad něčím, co notoricky známe, co už jsme slyšeli stokrát, co jenom přelítneme očima. Zkusme ho číst pozorně, s otázkou, co z tohoto úryvku se týká konkrétně mě, co mě chce Bůh dnes říct.

Tedy přistoupil Petr k Ježíšovi a řekl mu: „Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když proti mně zhřeší? Snad až sedmkrát?“ Ježíš mu odpověděl: „Právím ti, ne sedmkrát, ale až sedmdesátkrát sedmkrát.“ „S královstvím nebeským je to tak, jako když se jeden král rozhodl vyžádat účty od svých služebníků. Když začal účtovat, přivedli mu jednoho, který mu byl dlužen mnoho tisíc hřiven. Protože mu je nemohl vrátit, rozkázal ho pán prodat i s ženou a dětmi a se vším, co měl, a nahradit ztrátu. Tu mu ten služebník padl k nohám a na kolenou prosil: ‚Měj se mnou strpení, a všechno ti vrátím!‘ Pán se ustrnul nad oním služebníkem, propustil ho a dluh mu odpustil. Sotva však ten služebník vyšel, potkal jednoho ze svých spoluslužebníků, který mu byl dlužen sto denárů; chytil ho za krk a křičel: ‚Zaplat’ mi, co jsi dlužen!‘ Jeho spoluslužebník mu padl k nohám a prosil ho: ‚Měj se mnou strpení, a zaplatím ti to!‘ On však nechťel, ale šel a dal ho do vězení, dokud nezaplatí dluh. Když jeho spoluslužebníci viděli, co se přihodilo, velice se zarmoutili; šli a oznámili svému pánu všechno, co se stalo. Tu ho pán zavolal a řekl mu: ‚Služebníku zlý, celý tvůj dluh jsem ti odpustil, když jsi mě prosil; neměl ses také ty smilovat nad svým spoluslužebníkem, jako jsem se já smiloval nad tebou?‘ A rozhněval se jeho pán a dal ho do vězení, dokud nezaplatí celý dluh. – Tak bude jednat s vámi i můj nebeský Otec, jestliže ze srdce neodpustíte každý svému bratru.“ (Mt 18:21-35)

ÚKOLY K TEXTU:

Vyhradme si čas, sedněme si v klidu a tichu. Zkusme do tohoto času, klidu a ticha vědomě pozvat Boha, třeba krátkou modlitbou, nebo i jen uděláním kříže.

Namysleme se nad tím, zda v našem životě existují lidé, kterým jsme neodpustili. Pokud ano, pozvěme do našeho vztahu s nimi Pána Ježíše a poprosme ho, aby nám pomohl jim odpustit a také – pokud je to potřeba - aby uzdravil zranění, které nám tyto lidé způsobili. Pak mu tyto osoby po jedné svěřme a pomodleme se za ně.

V druhém kole se zamysleme nad tím, zda v našem životě existují lidé, kteří neodpustili nám. Pokud jsme se za své činy nebo slova zatím neomluvili, měli bychom se pokusit se omluvit a požádat o odpuštění. Pak danou osobu svěřme Bohu v modlitbě a s ní i náš společný vztah. Pokud jsme se už omluvili a onen člověk nám stále neodpustil, přeskočme krok jedna a svěřme ho rovnou v modlitbě Bohu.

Kterýkoliv z výše uvedených kroků může být nad naše síly. Pak se můžeme modlit za to, aby nás Bůh uschoptil k tomu je postupně udělat – nemusí to být hned dnes, ani zítra, a nemusíme být schopní udělat je všechny naráz, ale měli bychom „chtít, abychom chtěli a mohli“.